

TORONTÁL

Ára
1
Din

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel Bečkerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1
Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre .300 D | Negyedévre .75 D
Félévre .150 D | Havonta .25 D
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta délelben

Ára
1
Din

A szocialisták győzelme a német birodalmi választásokon.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, máj. 6.

A kormány hivatalosan tájékoztatta a külföldi sajtót a választások eredményéről. A közlés szerint a szélsőséges pártok előre törése a súlyos külpolitikai és külső katonai nyomásoknak tudható be.

A kormány azonban reméli, hogy a szakértő-bizottsági javaslatokkal szemben az eddig folytatott politika továbbra is érvényes lehet.

A mostani kormány visszalép és a birodalmi elnök a legerősebb pártból, valószínűleg a szociáldemokratákból megbíz valakit a kormányalakítással.

Berlin, máj. 6.

Az utolsó választási eredmények szerint egy a német nemzetiek, mint a szociáldemokraták kilenvenkilenc mandátumot kaptak. A német nemzetiekhez kell számítani a kilenc agrárszövetséget is, ilyenformán ez a párt a birodalmi gyűlés legerősebb pártja, úgy hogy a kancellár valószínűleg ennek a pártnak ajánlja föl az új kabinet megalakítását.

A jobboldali lapok máris követelik a polgári blokk megalakítását a szociáldemokraták kizárásával.

A kommunista-pártnak hatvanegy mandátuma jött be.

Károlyi és nyolc társa bűnpöre.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, máj. 6.

A Károlyi és nyolc társa Garami, Buchinger, Hatvani, Hock, Jászi, Lovászi, Linder és Szende elleni vádirat részletesen foglalkozik nevezettek négy éves külföldi szereplésével és az állam és nemzet megbecsülése elleni büntett címen vádat emel ellenük, mert a Magyarországra elleni legválságosabb helyzetben és időben olyan híreket és vádakot terjesztettek, amelyek nemcsak a büntetőtörvénykönyvbe ütköznek, de megnehezítették a külföld előtt Magyarország helyzetét, mi által súlyosbítták a békefeltételeket.

Az írásban elkövetettek kivül az ügyészség vádat emel Károlyi, Garami, Buchinger, Szende, Hatvani, Lovászi, Hock, Jászi és Linder ellen a külföldön elhangzott magyar-gyalázó beszédekért.

A főtárgyalás ez ügyben valószínűleg május 20-ikán lesz, de ezt megelőzőleg a hivatalos lapban megidézik a vádlottakat. Ha nem jelennek meg, úgy in contumaciam ítélnék fölöttük.

Ujból Pasity kapott megbízást a kabinetalakításra – de visszaadta a mandátumot.

Jovanovity és Davidovity megbízatása előtérben. — Kísérletek munkakormány alakítására.

Beograd, máj. 6.

Mindamellett, hogy ma egyházi és nemzeti ünnep volt, a politikai életben nagyjelentőségű események játszódtak le. Az események színtere ezúttal nem a parlament volt, mert szerepét most ez alkalomra a külügyminisztérium palotája vette át. Mintán a király még hétfőn este befejezte a kihallgatásokat, elérkezettnek látta az időt, hogy a kormányválságból való kijutás érdekében döntő lépést tegyen. Mint ismeretes, a királynak erős elhatározása volt, hogy munkakormány alakítására adjon megbízást, ezért ma elsőnek Pasityt hívta meg az udvarba, hogy a mandátumot ilyen feladatkörrel átadja neki.

Az audiencia előtt a minisztertanács ülésre ült össze a külügyminisztérium palotájában, amelyen Jovanovity — Ljuba — házelnök is résztvett. Pasity közölte, a minisztertanácsal, hogy meghívást kapott az udvarba, s hogy kihallgatása valószínűleg megbízatásával kapcsolatos, azért kérte a kormány tagjait, hogy várják be visszaérkezését. Pasity ezután az udvarba hajtatott, ahol közel egy és egynegyed órát töltött. Fél egy óra tájban ért vissza a külügyminiszeri palotába, ahol közölte minisztertársaival, hogy a király munkakormány alakítására adott felhatalmazást. Azt is közölte, hogy megígérte a ki-

rálynak, hogy ez ügyben tanácskozni fog pártjával és a kormánnyal és még a délután folyamán megadja a választ.

Délután négy órára hívták össze újból a minisztertanács ülését, a melyen Jovanovity házelnök ismét megjelent. Röviden megvitatták a politikai helyzetet, majd néhány percig tartó tanácskozás után egy határozatot, hogy Pasity visszaadja a mandátumot a koronának. Döntését azzal indokolta, hogy a kormány amidőn lemondott, kommiunikéjében is már hangsúlyozta, hogy a politikai helyzet olyan, hogy munkakormány alakításáról nem lehet szó, s feltétlenül ki kell írni a választásokat, s ehhez most még inkább ragaszkodik. Pasity a határozatnak megfelelően az udvarba ment és visszaadta a királynak a megbízatást.

Az este kihallgatáson jelent meg az udvarban Jovanovity Ljuba házelnök. Politikai körökben az állítják, hogy a király megkísérli Jovanovitytal a kabinetalakítást, s ha ez a kísérlet sem járna eredményre, Davidovity Ljubát hívja meg, s őt bízza meg egy koncentrációs munkakormány megalakításával. Amennyiben Davidovity sem tud eleget tenni a korona kívánságának, az udvar kénytelen lesz engedni és választási kabinetre adni mandátumot.

A belügyminiszter a Magyar-Párt feloszlataásáról.

Komolytalan hírek lapbeszűntetésekről.

Beograd, máj. 6.

Srskity belügyminiszter nyilatkozott a magyar-párt feloszlataásával kapcsolatosan a kormány felfogásáról. Kijelentette, hogy azon magyar törvényeket, amelyek a Vajdaságban még érvényben vannak, továbbra is tiszteletben kell tartani és végrehajtásukról gondoskodni kell, ha összhangban vannak az alkotmány rendelkezéseivel. Így az 1879. évi törvény megtiltja a nemzeti kisebbségeknek a szervezkedést, a törvény egyik kibővített rendelkezése pedig kimondja, hogy semmiféle szervezkedés sem történhet meg az illetékes rendőrhatalóságok engedélye nélkül. A belügyminiszter ezután

elmondotta, hogy a magyar-párt megszüntetése után sorra kerül a német-párt is.

Ugyanezen törvény szerint — felytatta a miniszter — a nemzeti kisebbségeknek választójoguk nincsen. Az SHS államban élő kisebbségeknek azonban megmarad a szavazati joguk és azt gyakorolhatják is a választások alkalmával.

Politikai körökben állítják, hogy a belügyminisztérium szerdán délelőtt dönt a „Bácsmegeyi Napló” kiadóhivatalában talált röpecédulák ügyében, amelynek szövegében állítólag inkriminálható kifejezéseket talált a házkutatást végző rendőrség. A röpecédula-ügynek — mint hírlik — komolyabb következményei nem lesznek. A lap beszűntetéséről szóló hírek komoly alapot nélkülöznek.

Bizalmatlansági indítvány a Macdonald kormány ellen.

— A „Torontál” tudósítójától. —

London, máj. 6.

A konzervatívok fel vannak bősülvé a munkakormány ellen, mert ezek meg akarják szüntetni a védővámot. Ezért a konzervatívok esütői ökon bizalmatlansági indítványt terjesztenek be az alsóháznak, mert szerintük a védővám eltörlése fokozná a munkanélküliséget. A konzervatívok biznak Lloyd George és híveinek támogatásában. Az indítvány elvetése esetén is Macdonaldnak legfeljebb csak néhány szónyi többsége volna.

A német választások hatása a külföldön.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, máj. 6.

A francia politikai körök felfogása szerint a német választások eredménye nem nyújt vizsgálató perspektívát az európai békés államok számára.

Az angolok biznak a német jóvátétel elintézésében.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, máj. 6.

A sajtó nyugodtan fogadta a német választások eredményét. Általában biznak benne, hogy a számotévő pártok nem fognak húzódozni a szakértői javaslatok végrehajtásától.

Németországot gazdaságilag nem lehet blokálni.

Páris, máj. 6.

A Petit Parisien jelentése szerint Macdonald Theunissal és Huymanssal folytatott beszélgetésében határozottan visszautasította a szankciók gondolatát. Németország gazdasági blokádját pedig kivihetetlennek tartja.

Rövid hírek.

Hága. A kormány hivatalos közleményében jelenti, hogy a szovjet-vel való tárgyalásai meghúsultak.

London. A román királyi pár hétfőn érkezik ide és az angol királyi pár vendége lesz.

Tokió. A város vezetősége egy tíz kilométeres földrengés ellen biztosított földalatti vasutat épített.

London. A londoni német nagykövete Kessler gróf lesz, aki Macdonald személyes barátja.

Budapest. A nemzeti jegybank összes részvényeit lejegyezték.

Beeskerek és Julija major között még egy vonatpárt kernek.

Tulzsufolt a két keskenyvágányu vonat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 7.

Beeskerek és Julija-major, a keskenyvágányu új végállomása között naponta egy vonatpárt közlekedik. Beeskerekről déltől két óra tájban indul el a személyvonat és reggel érkezik vissza kiindulási helyére Julija-majorról. A menetrend a környékbeli lakosok szempontjából elvitathatatlanul rendkívül előnyös, mert kora reggel bejuthatnak a városba és ügyeik elintézése után még délután visszautazhatnak. Amely kedvező ez a közlekedés a környékbeli lakosságra nézve, annyira kényelmetlen a város közönsége tekintetében. Beeskerekről meglehetősen nagy számban utaznak ki a környékbeli falvakra, de mivel csak délután van vonatjuk, a késő délutáni órákban kerülnek csak el a kívánt helyre, ahol estig a rövid időre való tekintettel nem mindig intézhetik el ügyeiket s így kénytelenek néha két napot is elvesztegetni mert a legközelebbi vonat már reggel korán indul.

Egy újabb vonatpár beállításának szükségességét maguk a környékbeli községek is belátták s a közlekedésügyi hatóságtól a menetrend ilyen értelemben való megváltoztatását kérték. Katalinfalva, Begyészvetődjuradj és Idvor esatlakoztak a mozgalomhoz és egyöntetűen folyamodtak egy újabb vonatpár forgalomba helyezése érdekében. A kérelem mellett szól az a körülmény is, hogy a két vonat mindannyiszor tulzsufolt s az utasok száma mindenestre megoszlanha két vonat közlekedése Beeskerek és Julija-major között.

Megkezdtek a bánási határ kijelölését.

Egy évig terjedhetnek a munkálatok

Beeskerek, máj. 7.

Az SHS—román határmegállapító bizottság zárókonferenciáján, melyet Temesváron tartottak meg, mint megírtuk, elhatározták, hogy a határ végleges meghuzását május első napjaiban megkezdik. Mindkét részről szakembereket delegáltak, akik a múlt héten tartották első plenáris ülésüket Temesváron, a melyen nagyjából megbeszélték a munkarendet. Ezenkívül meghatározták pontosan a piramidusok helyét, amelyet a háromszöglesek alkalmával helyenkint felállítanak. A mérnöki bizottság — értesülésünk szerint — már megkezdte munkáját. A határkijelölést az északi részen kezdi meg s így halad fokozatosan dél felé. Az eddigi ideiglenes cölöpöket kivesszik a földből és a bizottság által most már véglegesen kijelölt helyen elhelyezik az új jelzést. Fontosabb utaknál piramidusok felállítását rendelik el. Minden határszakaszánál a végzett munkáról jegyzőkönyvet vesznek fel s azt a komité minden tagja aláírja.

A határkijelölés munkája előre láthatólag hónapokra, sőt nem lehetetlen, hogy egy évre terjed. A megbízás elvégzésével az SHS—román határ véglegesnek tekinthető.

Gyilkolt a vranjevói ünnepnapi mozsár.

Egy halott, egy életveszélyesen súlyos és két súlyos sebesült.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Novibeceji, máj. 7.

Borzalmas szerencsétlenség történt kedden délelőtt Vranjevó községben, amelynek egy halottja, egy életveszélyesen súlyos és két súlyos sebesültje van.

Gyurgyev napját rendes szokás-ként nagy ünnepélyességgel ülték meg Vranjevón. Ezuttal is mozsárlövés-eket adtak le a Fötéren, a templom közvetlen közelében, hogy az ünnepségeket a díszlövéssekkel is emeljék. Az egyik lövésnél a mozsárban tulzságosan lefojtották a puskaport. A következő pillanatban iszonyú robbanás reszketette meg a környéket, mely ezerfelé röptette el a szilánkokat. A mozsár egyik darabja a homlokán érte a közelben tartózkodó Sztójkov Szteva szabót, szétroncsolta koponyáját és pillanatok alatt végzett életével. Vele szemben állott Malusev Dusan és Szekulity Andrija földműves, akik közül Malusev arcának jobb felén és fején életveszélyesen súlyos, Szekulity pedig jobb karján szenvedett súlyos sérülést. Szalai János téglagyáros a kérdéses időben a község házából igyekezett kifelé, alighogy elhagyta az épületet, az egyik szilánk a jobb lábát érte és súlyos sebet ejtett rajta.

Malusevet még az este behozták Beeskerekre, ahol a közkörházban helyezték el. Felépüléséhez kevés a remény. A két súlyosan sérültet a lakásukon ápolják. Szekulitynál valószínűleg szükség lesz a megsebesített kart leamputálni.

A vizsgálat megindult.

HIREK

— május 7.

Gyurgyev napja. A gör. kel. szerb lakosság tegnap ülte meg Gyurgyev napját. Ez alkalommal ősi szerb szokás-ként a lakosság kiment az erdőbe, ahol zöld galyakat szedett. A menet tíz óra tájban érkezett vissza a városba. Délben térzene volt a Fötéren.

A budapesti lapok újra rendszeresen megjelennek. A közel egy hónapig tartó nyomdászsztrájk tegnap véget ért, úgy hogy a reggeli lapok ma már mind megjelentek. A egyes példányok árát hétköznapon kétezer, ünnepnapon háromezer koronára emelték föl.

A menekültek hoimijainak elszállítására. Az SHS—magyar megegyezés értelmében eddig 679 délvideki menekült kért engedélyt magországuk hazaszállításáért. Május végén megkezdődhet a hazaszállítási akció.

A madeirai halott. Budapestről jelentik, hogy Münchenben megjelent Werkmann báró tollából egy könyv, amelynek címe: A madeirai halott. A könyvet az ügyészség elköszözte.

A „Merkur” esütörtökön és pénteken elvonul a Nap előtt. Érdekes és ritka asztronómiai jelenségben lesz része esütörtök reggel Európa lakosságának. A „Merkur” nevű égitest, amely tudvalevőleg legközelebb van a Naphoz (negyvennyolcmillió kilométerre) átmegy a Nap tányérja előtt. A „Merkur” szerda este 10 óra 44 perckor lép be a Nap tányérjába. Az érdekes jelenség nálunk természetesen nem látható s csak Nyugatamerikában, Ázsia északkeleti részében figyelhető meg. Május nyolcadikán a Nap felkeltével, négy óra harminc perckor reggel már utjának háromnegyed részét megtette. Hat óra harminc perckor kezd meg a kilépést, amely három percig tart. Ekkor már gyenge sötét folt látható a Napon. A ritka tűnemény minden évszázadban tizenháromszor látható.

• Nikkelezni, galvanizálni Krausz nál Veliki Beeskerek. Telefon 329

A Rosszija Fonciére biztosítótársaság irodahelyiségeit a nagyhid mellől a Kruska és Vojvoda Sztepe utcába, az Erezegán-féle házba helyezte át.

A kínai

és a japán kulikat nem akarja Coolidge elnök beengedni az Egyesült-Államokba. Most a kulik ott állanak két szék között a pad alatt. Kénytelenek Kínában és Japánban éhenhalni, mert Coolidge nem olyan mint a Thonetbutor, hanem hajlíthatatlan. Sajnálom ezeket a kulikat, mert most nem tudják hová menjenek. Nekem még ma meg kell írnom a német választásokat, hiányzik egy hírbasáram, kellene valami kis színes hír is, mert a szerkesztőm veres, kapott kiskorában, ha nem volt neki színes híre a második oldalon. Azonkívül át kell írni egy esomó táviratot. Meg kell írni a szokásos novibeceji vízbefullást, a kleki kutyamarást, az eszilnyavalyádi tifuszjárványt, az anyát, aki háromfűjű gyermeket szült. Le kell fordítani Macdonaldot és Poincarét. A lázár földiek állapotát is meg kell írni. Az olimpiász körül is vannak némi kívánnivalók — ó jaj, ó jaj — engedjétek hozzám azokat a szerencsétlen kínai és japán kulikat, segítsenek nekem. Én beengedem őket. Üljenek ide a telefon, az írógép mellé és írjanak. Én egy szót sem fogok szólalni, én csak nézem őket meleg kollégiálással. Oh jertek! Én sokkal jobb ember vagyok, mint a Coolidge. Nem is értem miért nem választottak meg az Egyesült-Államok elnökének. Legálább ezt a színes hírt írják meg nekem a jó kulik, hogy elmehetnék melencei-utcai ágyasházamba és álmodhatnék fehér ágyaeskámban a gésákról, meg a Vunciról, meg a kínai falról.

Az új török követ Budapesten. Husrev bey, a török köztársaság első követe tegnap érkezett meg Budapestre, ahol a Hungáriában tiszobás lakást bérelt. Husrev bey megbízó-levelét még e hét folyamán mutatja be a magyar kormányának.

A magyar képzőművészet wien sikere. Jelentettük, hogy a wien-cel internacionális kiállításon a magyar képzőművészeti kiállítás volt a legértékesebb. Most egy wien távirat jelenti, hogy a Künstlerhaus tavaszi tárlatán a magyar képzőművészeknek volt a legnagyobb sikerük. Hainisch elnök, az egész sajtó a legmelegebben méltatják a magyar művészek sikerét, kik között a magyar művészeti atyáimosterei Iványi-Grünwald, Csók, Vaszari, Rippl-Rónai, Ruhnay, Magyar-Mannheimer, Molnár-Vászkay és még tizenöt festő, Kisfaludy, Stróbl, Rónai, Kallós és Horvai János szobrászok szerepelnek.

Hamis ötvendollárosok. A budapesti devizaközpont megállapította, hogy készletben hamis ötvendollárosok vannak. A rendőrség megindította a nyomozást. Azt hiszik, hogy a hamisítók főfészke Varsó, vagy valamelyik másik lengyel város.

Üngyilkos sikkasztó. Budapestről jelentik, hogy Steinberg Sándor Géza, a lipótvárosi Takarékpénztár hivatalnok, hivatalában üngyilkos lett. Halála után megállapították, hogy száz millió koronát sikkasztott tőzsdei szesz ség íért.

• Atutalásokat és esekkkirásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valuta-biztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 10. Vezérigazgató 52.

Megállapították Szabó Józsa összbüntetését.

Nyolcévi börtönt teszállítottak hat és fél évi szabadságvesztésre

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 7.

Szabó József neve nem ismeretlen az olvasóközönség előtt. A „Torontál” hasábjain is már számtalanszor szerepelt, vakmerő betöréseivel. Szabó volt az, ki annak idején behatolt a királyi ügyészség bünyjelraktárába és onnan fegyvereket és egyéb tárgyakat lopott el, majd a fogházból való szökése után meglátogatta éjnek idején a fogházorét és elvitte emlékképpen annak ruhaszekrényének tartalmát. Tizenkilenc éves suhanc, de máris oly raffináltan és kormönfont ravaszsággal hajtja végre tetteit, hogy felülmúlja az öreg, viharozott fegyvbáztöltelékeket is. Legutóbbi szökése után tisztességes utra tért, kosárfonó műhelyt alapított Jankovmost mellett, vállalata, mely rövidesen virágzó üzlet lett, ennek dacára nem soká prosperált, mert a esendőrség megfosztotta tulajdonosságát a szabadságától.

Tegnap délelőtt a hirhedt Szabó Józsa ismét bíróság előtt állott. Ezuttal nem újabb bünyökért kellett felelnie, hanem összbüntetését végezték az eddigi kiszabott bünytetéseknek. Szabót egyvizben három, majd ötesztendei börtönnre ítélték, ami együttesen nyolcevi börtönnre rugna. A bíróság figyelembe vette az elítélt fiatal korát és beismerő vallomását és összbüntetésül hat és fél évi börtönt állapított meg.

Az öreg férj, a fiatal feleség és a csinos kocsis regénye.

Beeskerek, máj. 7.

Számos válókereset érkezik most a törvényszékhez. Közülök nem egy akad, amely között a regényíró tollára is méltó történet húzódik meg. Egy ilyen keresetet nyújtott be a napokban egy bánági földbirtokos aki második felesége ellen indított válóper.

A földbirtokos első feleségével közel két évtizeden át boldog házasságban élt, amikor az élet, mint valami furcsa szeszélyű regényíró epizódot kevert az életbe, amely különös hatással volt.

Őt esztendővel ezelőtti történet, hogy egy nyári zivatar érte utól. A villámlás és az azt követő dörgés a lovakat megijesztette és azok megvadulva, a földbirtokost kocsijával együtt az árokba fordították, úgy hogy a földbirtokos lábát törte. A földbirtokos házánál tartózkodott ebben az időben történetesen egy szegénysorsú fiatal lávóli nőrokon, aki éjjelt-nappalt együvé téve, még a feleség buzgalmit is meghaladó odaadással ápolta a már öregülő földbirtokost. Amíg a gyógyulás tartott, valami gyöngéd viszony fejlődött ki a földbirtokos és a leány között, aminek az lett a következménye, hogy a földbirtokos első feleségétől két évtizedre terjedő házasság után elvált és a leányt vette el feleségül.

Két esztendői zavartalan egyetértésben, sőt boldogságban éltek a földbirtokos és a leány, ekkor azonban a huszonöt éves fiatal asszony ráeszmélt arra, hogy az ötvenöt esztendősi férj nem nyújthatja azt, amit az ő fiatalága tőle elvárhat. Nem akarta törésre vinni a dolgot, hanem körpótlás után nézett és szeme megakadt a földbirtokos fiatal, csinos és életreos parádés kocsisán. A kereset előadja, hogy ettől kezdve a földbirtokos számtalanszor találta a parádés kocsist felesége legbelső szobáiban és amikor ez ellen kikelt, felesége nem is tagadta a közte és a kocsis között fennálló viszonyt sőt olyan kijelentést tett, hogyha férje örökké az ölében tartja, még akkor is meg fogja esznelni.

Három esztendeig egy házban, de külön élték életüket a földbirtokos és a felesége, miközben a parádés kocsisnak utját kiadták, hogy az érintkezést az asszonnyal megátolják. Azonban hiába, mert a fiatalok mindig találtak alkalmat a találkozásra. Végül is a földbirtokos a becsületébe vágó viszonyt megsokalta és válókeresetet indított az asszony ellen.

A drágaság elleni törvény végrehajtása elvesztette gyakorlati értékét.

A becskerekai kamara a rendelet hatálytalanságát kérte.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 7.

Legutóbb, mint ismeretes, rendelet jelent meg, amely megsürgette a drágaság leküzdéséről szóló törvény pontosabb ellenőrzését. A rendelkezést megkapták az összes rendelkezésük betartására az érdekelt kereskedőket iparosokat és utcai árusokat, akik közszükségleti cikkek eladásával foglalkoznak. A felhívásnak megfelelően az érdekeltkeleget is tették a törvény előírásának, árjelző tábláskával látták el árucikkeiket és üzletükben árjegyzéket fektettek fel. A törvény betartásával, illetve utasításainak foganatosításával talán — mondaniuk sem kell — nem értek el gyakorlati eredményt. Az árak fél pályával sem estek, mivelhogy nem is lehettek a drágaság a régi mértékben virult. A változás a régi és a mostani állapot között csak az, hogy a vevő már az utcaról megtudja az egyes árucikkek árát.

Maga a hatóság is belátta már a drágaság elleni ilyen módon folytatott küzdelem céltalanságát, de a felsőbb fórum utasításainak kénytelen engedni s meggyőződése ellenére kell a törvény ellen vétőket megbüntetnie.

A becskerekai kereskedelmi és

iparkamara, mely az első pillanatban belátta az akció eredménytelenségét, most, hogy gyakorlati példák szólnak állítása mellett, beadvánnyal fordult a szociálpolitikai minisztériumhoz, amelyben kéri, hogy a drágaság elleni törvény végrehajtási utasítását helyezze hatályon kívül. Egyuttal feliratot intézett a kereskedelemügyi minisztériumhoz is, amelyben ez ügyben való hathatós közbenjárását kérte ki.

A kamara jegyzékében rámutat arra, hogy az árak kialakulása a világgpiactól függ s itt egyik kereskedő sem szabhat egy árura lényegesebb eltérést mutató összeget, mint a másik. A mai maximális kereset huszonöt százalék, szóval a törvényben is megengedett tisztesége haszon, azt semmiesetre sem lépi túl, sőt utjabban már a legritkább esetben éri el. Ma már minden kereskedő és iparos örül, ha tizetizenöt százalékot biztosíthat a maga számára, sőt gabonakereskedők ezzel jóval kisebb percentű nyereséggel is kénytelenek megelégedni. Ilyenformán tehát a drágaság leküzdéséről szóló törvény végrehajtási utasítása csaknem kizárólag az árak kiírására szorítkozhatik és így gyakorlati értéke egyáltalában nem számottevő.

Beszélő számok.

Februárban a legtöbben a Vajdaságból vándoroltak ki.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 7.

A szociálpolitikai minisztérium zagrebi kivándorlási ügyosztálya kimutatást küldött be a „Torontál” szerkesztőségének, amely a februári kivándorlás adatait sorolja fel.

Az érdekes statisztikából kitűnik, hogy ez év februárjában 1794 személy költözött ki véglegesen a tengerentúrra az SHS államból. Ezek közül volt 1212 férfi és 582 nő. Tartományonként ez a következőképpen oszlik fel: A Vajdaságból kivándorolt 986 (521 férfi és 465 nő), Horvát- és Szlavonországból 367 (324 férfi és 43 nő), Dalmáciából 264 (227 férfi és 37 nő), Szerbiából 85 (75 férfi és 10 nő), Szlavóniából 64 (45 férfi és 19 nő), Crnogórából 19 (14 férfi és 5 nő) és végül Boszniából és Hercegovinából 9 (6 férfi és 3 nő). A legtöbben tehát a Vajdaságból kerekedtek fel új hazát keresni. Százalékban kifejezve közel ötvenöt percentje az ország kivándorlóinak a Vajdaságiakból került ki.

Foglalkozás szerint földműves volt 1070, öreg, gyermek, szóval munkaképtelen egyén 406, kvalifikálatlan munkás 205, képzett munkás 86, szabad foglalkozást űző 27. Életkor szerint ötven éven felüli volt 103 személy, 31 és 50 közötti 531, 18 és 30 év közötti 607, tizennyolc éven aluli 553. Államok szerint Braziliába mentek a legtöbben, 825 személy. Kanadába 322-en, Középamerikába 250-en, Argentínába 221-en, Ausztráliába 121-en, Újzeelandba 34-en, Chilibe 9-en, Amerika más terüle-

tére 10-en, más világrészbe ketten. Érdekes, hogy Ausztráliába meglehetősen sokan vándoroltak ki, holott eddig alig egyenéhányat sorolt fel a statisztika.

Közgazdaság

Magyarország gazdasági helyzete.

Budapest, máj. 6.

A statisztikai hivatalnak a külkereskedelmi forgalomra vonatkozó hivatalos adatai szerint a folyó év első három hónapjában százhatmillió kétszáz ezer aranykorona a kivitel, míg a behozatal százharminchárom millió háromszáz ezer aranykorona. Ezen számok az exportnak hatalmas fellendülését jelentik, mert tavaly ugyanezen hónapokban az export csupán hatvanhat milliót tett ki a százharminchétféle millió behozattal szemben. Amíg tehát a tavalyi első negyedév külkereskedelmi mérlegének passzívája hetven millió aranykorona, addig az ideié csak huszonhat milliónegyszáz ezer.

A kivitel megnövekedése főleg a tavalyi lötermésnek köszönhető. A legnagyobb export a gabonafélékben, lisztben (25 millió) majd cukorban (14), borban (2), frissen feldolgozott husban (4), élőállatban (7-4), szárnyasok (4), műselyem (1-2) és villamosági gépekben és alkatrészekben (8-2 millió) van. Ezzel szemben a legnagyobb az import a pamutszövetben és fában.

A Narodna Banka rövidesen újabb hiteletet engedélyez: A Beograd „Vreme” írja, hogy megbízható helyről értesül, hogy a Narodna Banka május hó 1-től újabb hiteletet fog engedélyezni, amelyek azonban egyelőre nem lesznek nagyobb összegűek. A napokban a Narodna Banka vezetősége gyűlést tart és ott határozzák meg, mily összegben állapítják meg ezeket a hiteletet.

Sport

Obilježje—SK Borac 1:1 (1:0). Barátságos mérkőzés. Bíró: Brkatić. Obilježje gólját Bojanovity, Boracét pedig Predrag rugta.

Obilježje old-boy—Borac old-boy 5:0.

TÖZSDE

Május 6

Beograd. A tőzsde az ünnep miatt zárva.

Zürich, (Zárlat.) Berlin 133 és egyenyed, Budapest 00965, New York 561 és fél, Milánó 2525, Prága 1650, Wien 007915, Szófia 413 és hétényolcad, Bukarest 290, Beograd 700, London 2463 és fél, Páris 3630.

Budapest. A devizaközpont hivatalos árfolyamai. Beograd, dinár 1000—1090, London, font 373760—388700, Páris, frank 5500—5660, Prága, szokol 2500—2570, Wien 12005—12325, tukarék-korona 126.

Az értékpapírpia.

Árak 1000 koronákban — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(655)	585
Vagyar Áll. Hítel	(622)	594
Pesti Magy. Keresk.	(1400)	1300
Leszám. és Pénzv.	(91)	86
Pesti Hazai	(4570)	4075
Hermes váltóüzlet	(62)	52
Salgótarjáni	(615)	615
Rimamurányi	(126)	110
Égisz	(41)	37
Dél cukor	(630)	580
Horvát cukor	(1100)	1075

Nyiltér

Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A mozi építkezéshez
a végleges miniszteri engedély megérkezett, pályázók felkérértnek, ajánlataikat 8 napon belül az International Bioskop irodájában benyújtani. 903

ÉRTESETÉS!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. 5. sz. alatt órajavitóműhelyt nyitottam. Becses támogatásukat kérve, vagyok tisztelettel

Deutsch József.

857
Egy jókarban levő és keveset használt 884
6 lóerejű stabil benzínmotor
a hozzávaló
komplett malomkövekkel
jutányos áron eladó.
Martin Antal János, Basaid.

„FLORA”

művirágygár VIROVITICA.

882

Különleges készítmény
sirkoszorúokban, mirtus és
közönséges árukban.

Izvr. br. 232/1924.

Dražbeni oglas.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu § 102. zak. čl. LX. iz 1881. god. objavljuje, da će se na javnoj dražbi usled odluke kr. sreskog suda u Velikom Bečkereku broj 3820/7/1923. god. u korist ovrhovoditelja Dr. Ljudovita Veg iz Vel. Bečkereka protiv Florijana Sal Salai iz Vel. Bečkereka prodati sledeće pokretnine, stelaže za radnju koje su zaplenjene putem obavljene namirne ovrhe za svotu od 250 Din i p. p., dana 7. marta 1924. god. a procenjene su sa 6000 Din. Na osnovu odluke kr. sreskog suda u Vel. Bečkereku broj Gn. 1326 1/1924 god. ističe se za izvršenje ove dražbe.

Rok na dan 17. maja 1924. god. u 3 časova posle podne u Vel. Bečkereku Melenačka ul. broj 1 u kući ovišenika za dužnu glavnicu od 250 Din i p. p., te se pozivaju svi oni, koji su gorenavedeni nepokretnine voljni kupiti da pristupe dražbi napominjući se, da će se spomenuta pokretnina prodati u smislu §§ 107. i 108. zak. čl. LX. i iz 1881. god. uz plaćanje u gotovo onima koji najviše cenu ponude, a u slučaju nužde i ispod procene.

Veliki Bečkerek, 30. aprila 1924. g.
Kis.
sudski izvršitelj.

Jó minőségű 901

GYANTA

nagyobb mennyiségben eladó.

Cím: Lésványé üzletében, a főpostával szemben és a kiadóban.

Torontál-Temes megye alispánja.

10908—924. sz.

XVIII

Kötörőgépek beszerzése.

Folyó évi május hó 20 án délelőtt 11 órakor fog megtartatni a veliki-becskerekai alispáni hivatalban két kötörőgép beszerzése céljából az első árlejtés.

Ajánlattevők ajánlataikban kötelesek kitüntetni az árat, a munkaképességet és a kötörőgépek fényképének csatolása mellett megjelölni a jótállást is.

Az ajánlatok 100 dináros bélyeggel látandók el és legkésőbb f. o. május hó 20-an délelőtt 10 óráig adandók be lepecsételt borítékban, melyre rá kell vezetni „10908—924. számra Alispáni hivatalnak Veliki-becskerek. Ajánlat kötörőgépekre”.

Szállítási határidő az árlejtésnek a közigazgatási bizottság jóváhagyásától számítandó 20 nap, a kifizetés pedig az árlejtés jóváhagyása és a bizottság által történt átvétel és próba után történik.

Ajánlattevő köteles a törvényben előirt illeteket viselni.

Az alispáni hivatal fenntartja magának a jogot, hogy a neki megfelelő gépekből válasszon és a legelőnyösebb ajánlatot elfogadja.

Elkészt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
Közelebbi felvilágosítás az alispáni hivatal 14. sz. szobájában nyerhető.
Veliki-becskerek, 1924 április 17.
Rajity, alispán.

Fakereskedelmi hivatalnok

önálló munkaerő, jó detailista, magyar, szerb, német nyelvismerettel, állását változtatni óhajtja. Megkeresést „Szakember” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. (885)

Minden tekintetben megbízható urinő

házevetőnői állást keres.

903 Címe megtudható: az „Orient” fő-utcai üzletében.

Keresünk

használt, de jókarban levő látható írásu írógépet megvételre.

Telefon 135. 902

Jó házikoszt

havi 500 dinárért.

900
Ebéd: leves, főzelék, sült és tészta; friss vacsora, kenyérral. — Előjegyzéseket elfogad **FOLKJAKAB** (Ratarska Omladina, nagyhíd mellett).

Eladó lakóház!

zseljeznicski red (Németvágsor 13/15. sz. a, 800 négyzetméter telekkel, bekötött lakással, kedvező fizetési feltételek mellett, jutányos áron.
Felvilágosítással szolgál: 904
KÁNITZ és LEIPNER cég. Pasityeva (Tomasováci) u. 5. volt Radity féle ház.

Van szerencsém a n. e. közönség szives tudomására hozni, hogy a „Bela Ladja”-hoz címzett elsőrendű vendégomban a mai naptól kezdve — saját tulajdonomat képező hazai konyhakészülékek — a kiadóhivatal elismert *csesabtyija, razsnitya, skembitya, mozak i dzsigerica, cecere és kajmaka* eteleket készítek.
Számos látogatást kér.

905
Zsika főpincer. „Bela Ladja”
a „Szrpszka Kruná”-val szemben.

Eladó egy komplett hálószoba

896
kemény fából, világos, modern, hozzátartozó onyhaberendezéssel együtt, vétel esetén egy szoba, konyha, éléskamra s külön padlás is azonnal átvehető, amihez a háztulajdonos hozzájárul. — Bővebbet *Peking* úrnőknél.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálati és vasuti szállításhoz eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Az écskai uradalomnál (Torontál megye) 860

100.000 kéve prima nád

jutányos áron eladó.

Red Oil Company
Braća Komlós, Velikibecskerek.

Telefon 135. szám.

Ajánl raktárról azonnali szállításra a legolcsóbb napiárban:
Benzint, petróleumot, gép- és hengerolajokat, kocsikenőcsőt, valódi angol gépszíjat és amerikai manilát.

Vízmenteladókknak és cséplőgéptulajdonosoknak nagy árengedmény.

Kérjen árajánlatot 862

Elsőrendű bognárfa (hasáb és rönk) osztraui kovácsszén,

tűzifa

továbbá pormentes, száraz

faszén

kicsinyben vagy vagon-tételben előnyös áron kapható

Novák és Társai cégnél
Velikibecskerek, Wilson tég 2.

Telefon 301.

873

Telefon 301.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Veliki Becskerek.

Torontáli Mezőgazdasági Gépipar, Vas- és Fémöntőde R.-T. Vel. Becskerek

Vámház-állomással szemben, Miletićeva (Temesvári) utca

Telefon 51.

Modern vas- és fémöntőde:

Készít vas- és fémöntvényt rajz vagy modell után bármely sulyig.

Nagy gépjavitó-műhely:

Mezőgazdasági és ipari gépeket szakszerűen javít, vagy átalakít. Huzatos lokomobilok magánjárókká való átalakítása. — Gyárt ipari és mezőgazdasági gépeket, szivattyukat stb. stb.

Raktáron:

Szivattyuk, kukoricamorzosolók, szijtárcsák, darálók, csapályak, szalmarázó tengelyek, konsolok, transzmisziók, rézkenőszelencék s olajozók, Gál- és Ewart-láncok, magánjárókhöz öntvények, különféle téglagyári berendezési tárgyak.

433

Kiadja Pleitz Fer. Pál